

Tillægsbetænkning afgivet af Det Enerkipolitiske Udvalg den 9. december 2004

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om Energinet Danmark [af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)]

1. Ændringsforslag

Økonomi- og erhvervsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 4. november 2004 og var til 1. behandling den 11. november 2004. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Det Enerkipolitiske Udvalg. Udvalget afgav betænkning den 2. december 2004. Lovforslaget var til 2. behandling den 7. december 2004, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Det Enerkipolitiske Udvalg.

Møder

Udvalget har, efter lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 2 møder.

Samråd

Udvalget har, efter lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, stillet 2 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren til mundtlig besvarelse. Ministeren besvarede spørgsmålene i et samråd med udvalget den 8. december 2004. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for ministerens besvarelse af spørgsmålene. Ministerens talepapir er optrykt som bilag 2 til tillægsbetænkningen.

3. Udtalelse fra økonomi- og erhvervsministeren

Økonomi- og erhvervsministeren har over for udvalget oplyst følgende:

Økonomi- og erhvervsministeren udøver sine ejerbeføjelser i medfør af § 5 blandt andet ved skriftlige meddelelser til bestyrelsen. Disse skal efter § 19, stk. 2, indsendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, hvor de offentliggøres. Med henblik på orientering af Det Enerkipolitiske Udvalg vil ministerens skriftlige meddelelser tillige blive sendt til udvalget.

I medfør af § 5 fastsætter ministeren vedtægten for Energinet Danmark. Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 7, vil Det Enerkipolitiske Udvalg blive inddraget i forbindelse med udarbejdelsen af vedtægten.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Flertallet er tilfreds med, at økonomi- og erhvervsministeren over for udvalget har forsikret, at selskabet vil blive drevet i stor åbenhed over for Folketinget og offentligheden, og at selskabets bestyrelse og ledelse er uafhængige i forhold til minister og ministerium med hensyn til den daglige drift. Ministeren har selv sagt et overordnet ansvar og en tilsynsforpligtelse, og ministeren skal godkende udbygningsplaner med hensyn til fremtidige netforbindelser, men bestyrelsen er ikke underlagt ministerens instruktionsbeføjelse i henseende til selskabets daglige drift.

Et *mindretal* i udvalget (EL) vil ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslisten har i udvalgets betænkning givet udtryk for sin støtte til dannelsen af Energinet Danmark, men finder, at inddragelsen af Gastra A/S og de betingelser, hvorunder dette sker, stadig er uafklarede. Både med hensyn til forklaringen på statens tab af fremtidige indtægter og med hensyn til selve spørgsmålet om vilkår for prisstigninger for forbrugerne er økonomi- og erhvervsministerens svar til udvalget efter Enhedslistens opfattelse utilfredsstillende, og de giver ikke den fornødne sikkerhed for, at forbrugerpriserne ikke bliver påvirket i et eller andet led.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *økonomi- og erhvervsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 6

1) I *stk. 5* indsættes efter »aktieselskabsloven«: », jf. dog § 27«.
[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2]

Til § 27

2) Paragraffen affattes således:

»§ 27. For en overgangsperiode på 2 år regnet fra stiftelsen vælges 3 medarbejderrepræsentanter af og blandt medarbejderne i Energinet Danmark-koncernen, således at 1 vælges af og blandt medarbejderne i Eltra a.m.b.a., 1 vælges af og blandt medarbejderne i Elkraft System a.m.b.a. og Elkraft Transmission a.m.b.a. og 1 vælges af og blandt medarbejdere i Gastra A/S. Efter udløbet af overgangsperioden finder valg sted efter reglerne i § 6, stk. 5.«

[2-årig overgangsregel for valg af medarbejderrepræsentanter]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Ændringsforslag nr. 1 er en konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2.

I ændringsforslag nr. 2 foreslås en særlig overgangsregel for valg af medarbejderrepræsentanter for en overgangsperiode på 2 år. De tre medarbejderrepræsentanter skal vælges af og blandt medarbejderne i Energinet Danmark-koncernen, således at 1 vælges af og blandt medarbejderne i Eltra a.m.b.a., 1 vælges af og blandt medarbejderne i Elkraft System a.m.b.a. og Elkraft Transmission a.m.b.a. og 1 vælges af og blandt medarbejdere i Gastra A/S.

Baggrunden for dette forslag er, at det findes rimeligt ved loven at sikre, at medarbejderne fra alle dele af den nydannede virksomhed bliver repræsenteret i bestyrelsen i en overgangsperiode, hvor medarbejderne har særlig væsentlige interesser i de beslutninger, som skal tages af bestyrelsen, omkring den nyetablerede virksomhed.

Valg skal finde sted umiddelbart inden stiftelsen af Energinet Danmark, således at medarbejderne kan indtræde i bestyrelsen fra det tidspunkt, Energinet Danmark stiftes.

Efter den 2-årige overgangsperiode foretages valg af medarbejderrepræsentanter efter § 6, stk. 5.

Der vil ikke i denne overgangsperiode være en sondring mellem selskabsrepræsentanter, der vælges af og blandt Energinet Danmarks medarbejdere, og koncernrepræsentanten, der vælges af og blandt koncernens medarbejdere. Begrundelsen herfor er, at der i overgangsperioden i stedet vælges tre medarbejderrepræsentanter under hensyntagen til det særlige tilknytningsforhold til de tre selskaber, der indgår i Energinet Danmark-koncernen.

I perioden fra den 1. januar 2005 til tidspunktet for Energinet Danmarks stiftelse, vil den af økonomi- og erhvervsministeren udpegede bestyrelse for Energinet Danmark udgøre bestyrelsen i Eltra og Elkraft. Det vil blive sikret, at der også i denne periode vil være tre medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen, nemlig 1 fra Eltra a.m.b.a., 1 fra Elkraft System a.m.b.a. og Elkraft Transmission a.m.b.a. og 1 fra Gastra A/S.

Formelt vil medarbejderrepræsentation blive sikret gennem bl.a. vedtægtsændringer i Eltra a.m.b.a., Elkraft System a.m.b.a. og Elkraft Transmission a.m.b.a.

Medarbejderrepræsentationen i Gastra A/S fortsætter valgperioden ud i overensstemmelse med aktieselskabslovens regler.

Kim Andersen (V) Ulrik Kragh (V) Lars Christian Lilleholt (V) Helga Moos (V)
Bodil Kornbek (KD) Aase D. Madsen (DF) fmd. Uno Larsson (DF) Else Theill Sørensen (KF)
Christian Wedell-Neergaard (KF) Arne Toft (S) Erik Mortensen (S) Jan Trøjborg (S)
Svend Auken (S) Torben Hansen (S) Anne Grete Holmsgaard (SF) nfm.
Martin Lidegaard (RV) Keld Albrechtsen (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	54 *	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 82 omdelt efter afgivelse af betænkning**Bilagsnr. Titel**

16	Bidrag til (tillægs)betænkningen fra økonomi- og erhvervsministeren
17	Betænkning afgivet den 2/12-04
18	1. udkast til tillægsbetænkning
19	Ændringsforslag fra økonomi- og erhvervsministeren
20	Talepapir til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål B og C, fra økonomi- og erhvervsministeren

Oversigt over svar vedrørende L 82 omdelt efter afgivelse af betænkning**Spm. nr. Titel**

60	Supplerende svar på spm. om kommentar til henvendelse af 24/11-04 fra Keld Albrechtsen (EL), til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 82 omdelt efter afgivelse af betænkning**Samråds-
spm.nr. Titel**

B	Samrådsspm. om, hvad ministeren kan oplyse om medarbejderrepræsentation i bestyrelsen for Energinet Danmark, til økonomi- og erhvervsministeren
C	Samrådsspm. om, hvad ministeren kan oplyse om ministerens beføjelser i forhold til Energinet Danmark, til økonomi- og erhvervsministeren

Økonomi- og erhvervsministerens talepapir til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål C

Talepapiret er optrykt efter ønske fra udvalget.

Samrådsspørgsmål C:

Hvad kan ministeren oplyse om ministerens beføjelser i forhold til Energinet Danmark?

Svar:

For så vidt angår mine beføjelser som ejer af Energinet Danmark, tror jeg, vi i realiteten deler en fælles forståelse. Det er ikke meningen, at ministeren skal stå for ledelsen af virksomheden. Det er bestyrelsen og direktionen, som er ansvarlige for at drive virksomheden. Min rolle er som ejer at sikre, at bestyrelsen udfører dette arbejde forsvarligt.

Som loven er bygget op, får Energinet Danmark en selvstændig bestyrelse, der har ansvaret for ledelsen af Energinet Danmark. Bestyrelsen får naturligvis kompetence til at udfylde sin ledelsesrolle på samme måde, som en bestyrelse almindeligvis gør. Det mener jeg er en loyal udmøntning af det vi fastlagde i 29. marts-aftalen omkring bestyrelsens rolle.

Bestyrelsen er ansvarlig for Energinet Danmarks virksomhed og organisation over for ejeren, som i dette tilfælde er mig, som ansvarlig minister. Jeg har det overordnede ansvar for Energinet Danmark og er ansvarlig over for Folketinget. Ledelsesstrukturen i Energinet Danmark bygger på aktieselskabslovens regler, som er almindelige selskabsretlige principper. Det sikrer i praksis en armslængde mellem ledelsen og ejeren.

Jeg har derfor ikke en ledelsesrolle i forhold til Energinet Danmark, men et ansvar over for Folketinget for at statens ejerinteresser forvaltes på en økonomisk forsvarlig måde. Som led heri har ministeren og departementet pligt til at føre tilsyn med virksomhedens ledelse. Herudover skal jeg også føre tilsyn med, at Energinet Danmark løser sine opgaver som forudsat i loven.

Ministeren skal naturligvis leve op til ministeransvarlighedsloven og til de krav, som stilles til forvaltningen af statens ejerskab fra bl.a. statsrevisorernes og Rigsrevisionens side.

Herudover er der jo klart, at Energinet Danmark ligesom andre virksomheder vil være omfattet af gældende lovgivning. Virksomheden vil f.eks. være underlagt en sektorlovgivning, som blandt andet er baseret på, at ministeren kan give pålæg til virksomheder omfattet af loven.

En række af de opgaver, som Energinet Danmark skal varetage har betydelig samfundsmæssig interesse og vil således kræve politisk stillingstagen. I sådanne sager kan bestyrelsen ikke være helt uafhængig af minister og Folketing.

Her tænker jeg navnlig på spørgsmål vedrørende større infrastrukturudbygninger og lignende. Til foråret kommer der som bekendt en national handlingsplan for den fremtidige infrastruktur frem mod 2010. I sager om større infrastrukturudbygninger, vil Folketinget naturligvis blive inddraget.

Et andet eksempel kunne være pålæg om at bygge den fornødne infrastruktur i forbindelse med havmølleudbygningen. Det er nødvendigt, at bestyrelsen skal kunne modtage sådanne pålæg fra ministeren.

Derudover har jeg som ansvarlig minister også et ansvar for at sikre, at virksomheden drives på en økonomisk forsvarlig måde. Konstateres der et uforsvarligt forbrug af virksomhedens midler til f.eks. repræsentation, så skal der være mulighed for at gribe ind over for bestyrelsen.

Men de eksempler jeg lige har givet betyder jo ikke, at ministeren skal blande sig i den daglige drift, eller i selve ledelsen. Det er eksempler, der skal illustrere, at man ikke kan tale om en helt uafhængig bestyrelse i forhold til minister og ministerium.

Samtidig vil jeg dog gerne understrege, at Energinet Danmark oprettes som en selvstændig offentlig virksomhed. Heri ligger, at der ikke er tale om en ny styrelse under Økonomi- og Erhvervsministeriet men om en selvstændig virksomhed med egen bestyrelse.

Bestyrelsen er derfor ikke underlagt ministerens instruktionsbeføjelse, ligesom tilfældet er med en statslig styrelse. Jeg kan som ansvarlig minister udøve de beføjelser, der tilkommer mig som ene-ejer. I de tilfælde, hvor jeg træffer beslutninger om virksomhedens forhold, skal det ske ved skriftlige meddelelser til bestyrelsen, som også sendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med henblik på offentliggørelse.

Der er heller ikke tale om, at Energinet Danmark bliver en lukket statslig virksomhed afsondret fra offentlighedens interesse. Som det fremgår af lovforslaget, vil Energinet Danmark blive drevet i stor åbenhed over for Folketinget og offentligheden i almindelighed. Virksomheden vil således være omfattet af offentlighedsloven, forvaltningsloven og Folketingets Ombudsmand.

Vi får også et interessentforum, som vil sikre yderligere åbenhed via dialog med virksomhedens interessenter.

Det forhold, at selskabet ikke er underlagt ministerens instruktionsbeføjelse betyder dog ikke, at bestyrelsen kan operere fuldstændigt uafhængigt af ministeren og ministeriet. Det ville svare til, at bestyrelsen kunne operere i et tomrum uden at kunne blive stillet til ansvar for sine dispositioner.

Der er i sidste ende et ejeransvar og en ejerintresse, der inden for lovens rammer bør være bestemmende for ledelsens beslutninger i virksomhedens anliggender. Dette er en forudsætning for, at ministeren kan være ansvarlig over for Folketinget.

Når Energinet Danmark oprettes som en selvstændig offentlig virksomhed, signaleres meget præcist, at der er tale om en selvstændig virksomhed sammenlignet med f.eks. en styrelse. Men det betyder ikke, at virksomheden skal være helt uafhængig i forhold til minister og ministerium, som der gives udtryk for på side 3 og 4 i betænkningen.

Jeg mener således, at der er tale om en fornuftig og klar opdeling af bestyrelsens rolle og ministerens rolle i Energinet Danmark.

Der ligger nu et fyldigt talepapir med supplerende eksempler, der beskriver de her forhold. Jeg vil sørge for, at talepapiret kommer over til udvalget så hurtigt som muligt, så det kan indgå i udvalgets arbejde med afgivelse af tillægsbetænkning.